הכל חייבין פרק ראשון חגיגה יא.

מסורת הש"ס

בגזבר המסורות לו אבני בנין עסקינן דכל היכא דמנחה ברשותא דידיה מנחה אלא מסיפא [א]באנאה בתוך ביתו הרי זה לא מעל עד שידור תחתיה בשוה פרוטה מכדי שנויי שנייה מה לי דר ומה לי לא דר היינו כהררין התלויין בשערה ומאי קושיא דלמא לכדרב דאמר רב [ב]כגון שהניחה על פי ארובה אי דר ביה אין לא דר ביה לא אלא לעולם כדרבא ודקא קשיא לך מידי דהוה אמוציא מעות הקרש לחולין התם מידע ידע דאיכא זוזי דהקדש איבעיא ליה לעיוני הכא מי ידע היינו כהררין התלויין בשערה: מקרא מועט והלכות מרובות: תנא נגעים ואהלות מקרא מועט והלכות מרובות נגעים מקרא מועט נגעים מקרא מרובה הוא אמר רב פפא הכי קאמר נגעים מקרא מרובה והלכות מועטות אהלות מקרא מועט והלכות מרובות ומאי נפקא מינה אי מסתפקא לך מילתא בנגעים עיין בקראי ואי מסתפקא לך מילתא באהלות עיין במתניתין: דיינין: מיכתב כתיבון לא נצרכא אלא לכדרבי דתניא [ג]רבי אומר [1]נפש תחת נפש ממון אתה אומר ממון או אינו אלא נפש ממש נאמרה נתינה למטה ונאמרה [2]נתינה למעלה מה להלן ממון אף כאן ממון: עבודות: מיכתב כתיבון לא נצרכא אלא להולכת הדם דתניא [ד][3]והקריבו זו קבלת הדם ואפקה רחמנא בלשון הולכה דכתיב [4]והקריב הכהן את הכל והקטיר המזבחה ואמר מר [ה]זו הולכת אברים לכבש למימרא דהולכה לא תפקה מכלל קבלה: טהרות: מיכתב כתיבון לא נצרכא אלא לשיעור מקוה דלא כתיבא דתניא [ו][5]ורחץ (את [1]בשרו) במים [2]במי מקוה את כל בשרו [3]מים שכל גופו עולה בהן וכמה הן אמה על אמה ברום שלש אמות ושיערו חכמים מי מקוה ארבעים סאה: טמאות: מיכתב כתיבון לא נצרכא אלא לבעדשה מן השרץ דלא כתיבא דתניא [ז][6]בהם יכול בכולן תלמוד לומר [7]מהם יכול במקצתן ת"ל בהם הא כיצד עד שיגיע במקצתו שהוא כבולו [7]שיערו חכמים בבעדשה שכן חומט תחלתו בבעדשה רבי יוסי בר' יהודה אומר כזנב הלטאה: עריות: מיכתב כתיבון לא נצרכא [ח]לבתו

דכל היכא דמנחה. אפילו מקומי הכי ברשותיה מנחה הלכך כל כמה שנעלה לא שנייה מידי דמיפוק מידא דהקדש: **שנויי שנייה.** כשקבעה בענין וקנייה בשנוי שמשתתה וקונעה: **שסניפה ע"פ ארובה.** לפקוק הארובה וכל שעה שירלה נוטלה ולא שנייה מידי: **כדרבא.** מזכר בעל הבית כו': **דיינו כהררין התלויין בשערה.** בשמיכה מועטת מדמינן לה למוציא מעות הקדש לחולין שהרי קרוב הוא לאוסג יותר מן השוגג: **דיינין מיכתב כתיבון.** מפורשין יפה ומתניתין קתני ים להן שמיכה משמע שאינן מפורשין: **לא נצרכא כו'.** כלומר יש בהן דברים שאינן מפורשין בפירוש כגון זה וכיולא בה: **דכתיב נפש תחת נפש.** אם אמון יהיה שמתה האשה יתן ממון דמי האשה ליורשיה שאין עליה מיזב מיתה שלא נתכוון לה אלא לחבבו נתכוון דכתיב וכי יגפו אנשים ויחדיו) קשבר רבי נתכוון להרוג את זה והרג את זה פטור ממיתה ומשלם ממון: **נתינה למעלה.** לענין דמי יולדות כתיב ונתן בפלילים (שמות כא): **נתינה למטה.** ונתתה נפש תחת נפש ממון ומאי נפש דמי הנפש: **והקריבו זו קבלת הדם.** תע"פ שהוא לשון הולכה אינה אלא קבלה שהרי לאחר שחיטה נכתבה ואין הולכה אלא אם כן קיבל הדם: **והקריב הכהן את הכל.** גבי אברים כתיב והקרב והכרעים ירחץ במים והקריב הכהן את הכל והקטיר המזבחה: **זו הולכת אברים לכבש.** דאילו הקטרה בהדיא כתיב בקרא והקטיר המזבחה: **לא תפקיה מכלל קבלה.** לכל דבריה. ותע"ג שהיא עבודה שאפשר לבטלה שאם רצה שוחט בלא המזבח חורק היכא דלא בטלה עבודה היא ומפגלין את הקרבן במחשבתה ולריכה כהן ובגדי כהונה ופוסל בה אונן ושוא וערל: **במים.** נקודתו בפתח משמע מים המיוחדים לאפוקי שאוכין ומיהו מים חיים לא צריך מדלכתיב בזב מים חיים (ויקרא טו) מכלל דשאר טמאין לאו מים חיים נמי (ז) ומיהו במים במים המיוחדין במקוה תע"פ שהן גשמים: **בכסה.** כל הטוגע בכסה: **מהם.** כל אשר יפול עליו מהם כמותם יטמא (ח): **תומע.** אומר אני שהוא מין שרץ שקורין לימנ"ה הגדל בקליפה ההולכת ומעגלת תמיד כל כמה שגדל ותחילת הגילה) בקליפה של עדשה היא: **כזנב הלטאה.** לפי שמפרכסת לאחר שנתמתה והיינו מקלתו שהוא כטולו שם בו חיות: **לבתו** לאפוקי מים שאוכין ולא יתכן דהא מים שאוכין לאו מהכא נפקא אלא מאוץ מעין ובור מקוה מים וגו' (ויקרא יא) ודרשינן בת"כ מה מעין בידי שמים אף מקוה בידי שמים ועוד היכי משמע מקוה לאפוקי שאוכין הא עיקר קרא משמע שאוכין אי לאו דסמכיה למעין כדפי' ונראה לפרש מי מקוה היינו תשכורן כדאמרינן (ב"ק דף פה:): **אמה** על אמה. שאדם מחזיק אמה בעודי עם מלבושים וכן מוכח בשמעתין דכוכין בפ' הפירות (נ"ב דף קא.) שאינו מחזיק עם עודי האדון כ"א אמה והשתא יתכן דלא תקשה היכי טבל אמתא בתמתא: **ברום** ג' אמות. ותע"ג שאדם מחזיק ד' אמות קומה כדמוכח בשמעתין דכוכין (דאורך הכוך ד' אמות קומת האדם אינו אלא ג' אמות נגד הראש ומצי להרכין את ראשו מן הצד והא דנקט ד' אמות משום עודי בידי האדון ותע"ג דמצינו בפ"ק דב"ב (דף ב:) גבי היזק ראייה שיעור ראייה ד' אמות היינו שיכול להגביה עצמו על ראשי אצבעותיו עד שיגיע ד' אמות וכן מוכח בעובדא דבני המן בתרגום של מגילת אסתר שנסדר על פי המדרש שגובה קומתן ג' אמות נגד הראש דקתשיב ואזיל על רוס תמשים אמות לפי תנאית כל העשרה והיו הרגים כבר קודם התלייה וכן משמעי קרא בשושן הבירה הרגו היהודים ואכל תמש מאות איש ואת עשרת בני המן משמע שבכלל הריגה היו וגם הפייט יסד בסליחה) אדם נקוט איש בשלש אמות והרביעית [ט](וחמישית) אויר מגולה): **הא** כיצד. פי' אחה מהם שהוא כהם הקשה הר"ר אליעזר ממץ דהכא מוקמינן כוליה קרא בחד ענינא ואילו בפ' דם הנדה (נדה טו.) אמר כתיב בהם בכולו וכתיב מהם במקלתן לא קשיא כאן בלח כאן ביבש אלמא בתרי ענייני מיירי קרא ושמא תרתי שמעינן מינה ולמורי נראה תרי קראי כתיבי כל הטוגע בהם במותם מהם במותם אשר יפול מהם אל תוכו ואל תטמאו בהם[ט]:

לבתו

עין משפט נר מצוה

ע א מ"י פ"ו מהלכות מעילה הלכה מ:

עא ב מ"י פ"ח מהלכות מקואות הלכה כ סמג עשין רמח טוש"ע י"ד סי' רח סעיף ח:

עב ג מ"י שם פ"ד הלכה ח סמג שם טוש"ע י"ד סי' קנח סעיף ח וסי' רח סעיף ח:

עג ד מ"י פ"ד מהלכות שאר אבות הטומאה הלכה כ סמג עשין רמו:

תורה אור השלם

1. וְאִם אֶסּוֹן יִהְיֶה וְנָתַתָּה נֶפֶשׁ תַּחַת נָפֶשׁ:
שמות כא כג

2. וְכִי יִנָּצוּ אֲנָשִׁים וְנִגְּפוּ אִשָּׁה הָרָה וְיָצְאוּ יְלָדֶיהָ וְלֹא יִהְיֶה אָסוֹן עָנוֹשׁ יֵעָנֵשׁ כַּאֲשֶׁר יָשִׁית עָלָיו בַּעַל הָאִשָּׁה וְנָתַן בַּפְּלִלִים:
שמות כא כב

3. וְשָׁחַטְתָּ אֵת בֶּן הַבָּקָר לִפְנֵי יְיָ וְהִקְרִיבוּ בְנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֲנִים אֶת הַדָּם וְזָרְקוּ אֶת הַדָּם עַל הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב אֲשֶׁר פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד:
ויקרא א ה

4. וְהִקְרַב וְהִכְרִעַים יִרְחָץ בַּמָּיִם וְהִקְרִיב הַכֹּהֵן אֶת הַכֹּל וְהִקְטִיר הַמִּזְבֵּחָה עֹלָה הוּא אִשֶּׁה רֵיחַ נִיחֹחַ לַיְיָ:
ויקרא א יג

5. וְאִישׁ כִּי תֵצֵא מִמֶּנּוּ שִׁכְבַת זָרַע וְרָחַץ בַּמַּיִם אֶת כָּל בְּשָׂרוֹ וְטָמֵא עַד הָעָרֶב:
ויקרא טו טז

6. אֵלֶּה הַטְּמֵאִים לָכֶם בְּכָל הַשֶּׁרֶץ כָּל הַנֹּגֵעַ בְּהֶם בְּמֹתָם יִטְמָא עַד הָעָרֶב:
ויקרא יא לא

7. וְכֹל אֲשֶׁר יִפֹּל עָלָיו מֵהֶם בְּמֹתָם יִטְמָא מִכְּלִי עֵץ אוֹ בֶגֶד אוֹ עוֹר אוֹ שָׂק כָּל כְּלִי אֲשֶׁר יֵעָשֶׂה מְלָאכָה בָּהֶם בַּמַּיִם יוּבָא וְטָמֵא עַד הָעָרֶב וְטָהֵר:
ויקרא יא לא-לב

הגהות הב"ח

(ז) רש"י ד"ה נמים יכו' לאו מים חיים נעו ומאי במים:

לעזי רש"י

לימנ"א (לימצ"א). חילזון.

רבינו חננאל

היינו דתנן מעילות בהררין תלויין בשערה. הדיינן דכתב רחמנא ונתה נפש תחת נפש ואמר רבנן ממין. עבודות זו הולכת הדם. טהרות שיעור מי מקוה דלא כתב שיעורו בתורה. ושיערו חכמים אמה על אמה ברום שלש הן מ' סאה. טמאות טומאת שרץ ששיערו חכמים בבעדשה. ר' יוסי אומר כזנב הלטאה. עריות בחו מאנוסתו דלא

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com